

Rejtő Jenő

Vanek úr Párizsban

adamo books kiadó

Rejtő Jenő
Vanek úr Párizsban

Kiadó: Adamo Books Kft.

<http://adamobooks.com>

Felelős kiadó: ADAMO BOOKS KFT. ügyvezetője

Copyright © ADAMO BOOKS KFT.

Budapest, 2020

ISBN: 978-963-453-725-0

Írta: Rejtő Jenő

Borítót készítette: Ádám Ágnes

Korrektor és szerkesztő: Nemere Ilona

Tördelte: Markó Richárd

Tartalomjegyzék

I. Rész

I. Fejezet - Előjáték a Szaharában	4
II. Fejezet - Szökevények a Szaharában	29
III. Fejezet - Az Elsőszámú Legvegyesebb Brigád	47
IV. Fejezet - A Szaharából jelentik	66
V. Fejezet - Rádióműsor a Szaharában	80
VI. Fejezet - Nagygyakorlat a Szaharában	109

II. Rész

I. Fejezet - Párizsban	120
II. Fejezet -A barokk villa	144
III. Fejezet - Galachadi kaszinó	170
IV. Fejezet - Botrány a kaszinóban	197
V. Fejezet - A rejtélyek kulcsa	213

II. Fejezet

Szökevények a Szaharában

1.

A Szaharából jelentik...

Mit? Már minden helyőrség megmondta, hogy kiküldött járőrei eltűnnek, viszont megerősített járőr nem mehet felderíteni, mert a létszám nagyobb csökkentése az erőd fennállása óta minden napiparancs szerint szigorúan tilos.

No már most, a mozgó, kisebb egységek, amelyek hatékonyak szökevény hordák ellen, általában szahariánokból, szpáhikból vagy fele létszámban tevékkel gyorsított szenegáli vadászokból állnak. Itt is, ott is találkoznak a szökevények nyomával, ezt jelentik. És itt is, ott is bottal üthetik a szökevények nyomát. Ezt nem jelentik...

Csak a Szaharából jelentik állandóan, erődök és szaporók és rádióalakulatok...

Már valamennyi erőd ideges tőlük. És az a nagy, magas Úristen tudná, hogy hol kódorognak a csirkefogók. Látták őket egy hatalmas oázis felé menni. Az oázis valamennyi tagja és előjárója sírva állította, hogy nyomukat sem látta...

Nem! Majd bevallják, hogy itt jártak a kolerások, és erre a hatóság kivágja a pálmákat, elégeti a duárokat, és ki tudja hová hajtja el a lakosságot!

A Szaharából jelentik csúfolódó egyének: eltűntek, mintha szárnyuk lett volna!

Holott! Manuelt öszvérkordén szállították. Ezek komótos szökevények. Viszont elsőrangú ötlet Donaldtól: három légionista feltűzött szuronnyal, továbbá két csendőr az voltaképpen egy szabályszerű különítmény az elszököttek ellen. Valakit már „el is fogtak” de nagyon öreg, hát a kordéban hagyták.

Ez Manuel!

Manuelnek Gorcsev állandó gondját viseli, mert nagyon a szívéhez nőtt az öreg spanyol.

Így érnek Razvit vasúti csomópont közelébe, és elhatározzák, hogy őrzőjáratuk e megerősített helyet elkerüli.

De mi a csoda!

Ott a leégett csőszlaknál két tűzoltó nagyban méreget valamit. Mit árthat nekik két tűzoltó? Ezeket egy pofonnal elintézi akármelyikük. Majd megtudják tőlük, hogy merre járnak a szpáhik. Az őrzőjárat feltűzött szuronnal, hivatalos léptekkel közeledik a tűzoltókhoz. És megállnak ott.

A tűzoltók teljesen elmélyedve a munkájukban, szinte észre sem veszik a három katonát. A hosszú, sovány azt mondja a kicsi, kövérnek:

– Trovacsek! Maga mérje le a tűzfészekről haránt irányban...

Az őrzőjárat összenéz. Trovacsek siet, buzgón és lihegve, az őrzőjárat pedig leül egy padra, mert fáradtak. Az egyik rágyújt, és nézik, amint Trovacsek méri a tűzfészeket. Tisztában vannak, hogy szökött legionáriusok ezek, akárcsak ők. De nyugodtan ülnek.

A hosszú, szemüveges most szórakozott oldalpillantást vet feléjük, és nagyot kiált:

– Trovacsek! A szintezőbádogot nem hozta el?

Dühös hang hallatszik a ház felől:

– Én itt úgysem tudok egyedül lemérni mindent! Teli van huzallal ez az istenverte tető!

Megérkezik a két csendőr. Halkan beszélgetnek az „őrzőjárat”-al. Aztán csomagból ebédelnek. És figyelemmel kísérik a két tűzoltó buzgó munkáját.

– Hát nézze, Trovacsek! Inkább menjünk vissza a laktanyába! – mondja a sovány, szemüveges. Oldalt pillant, nyel és elindul a mezőkön át, nyomában az alacsony, köpcös Trovacsekkel.

– Hé! – kiáltja Gorcsev. – Jöjjenek csak vissza!

A két tűzoltó összenéz. Nagy a túlerő. Visszajönnek.

– Csak azt akarom mondani, hogy nálunk véletlenül van egy szintezőbádog, ezért kár a laktanyába menni. Sába! Add oda neki

a szintezőbádogot.

– Köszönöm... de nekünk... menni kell...

– Nézzék, bolondok! – mondja Sába. – Csak magukra néztünk, és már tudtuk, hogy elszökött legionáriusok. Jöjjenek szépen velünk.

– Hová?

– Bárcsak tudnánk...

– Hát ti..! – álméltkodtak. – Szökevények vagytok?

– Miért pont mi ne? – mondta Klausner, aki közlegény is volt, mézárós is, és jelenleg szökevény csendőrtizedes is egyben.

A két ember csatlakozásával némi baj volt. Beszélni most nem lehetett velük, mert két marokkal ettek, és a kövér Trovacsek már a lovak oldaltáskájában kutatott utánpótlásért. De a hosszú, akit Jörgensnek hívtak, és Svédországban kántor volt valaha, megsejtette a bajt.

– Most hogy mentek ti tovább két tűzoltóval? A tűzoltó is olyasmi, mint a katona, de járőrben nem fordul elő... Ne zabálj már, idehallgass!

Ez Trovacseknek szólt, aki köhögési rohamot kapott, mert valami a torkán akadt, ahogy tömte magát.

– Különben is baj – mondta Gorcsev – felszerelés nélkül szökni. Mert azért elfoghatnak, és akkor pontosan egy évvel többet kapsz a szökésért.

– Például – mondta Schmidt –, a mi felszerelésünk itt van szépen, köpenybe csavarva, a nyereg mögött. A puska meg Manuel szekerén.

– Engem nem érdekel! – mondta a kis köpcös, aki különben igen öntelt volt, és olyan kacszázó léptekkel járt, mint egy cowboy. – Ide kijöhet az egész gyarmati hadsereg, hogy elfogjon... Egy Trovacsekkel állnak szemben!

Trovacsek, elbizakodottsága ellenére nagyon népszerű lett, bár Gorcsev revolvert fogott rá, amikor az ő táskájában is keresgélt.

– Itt be kell osztani az ennivalót! Hé! Mert lelőlek, még akkor is, ha egy Trovacsekről van szó!

Nem volt más megoldás, mint az, hogy a csendőrök lazán megkötözték Trovacseket és Jörgenst, aki Svédországban valaha kántor volt, úgy vezették őket, mint fogoly legionáriusokat. Később Donald kijelentette Klausnernek, hogy ő is megadja magát, és felszerelését a csendőr kápájára akasztva szintén kényelmesen sétált hátrakötözött kezekkel. Azután Schmidt és Klausner minden tiltakozás ellenére megadta magát a járőr másik két tagja is: Sába és Gorcsev. Majd bolondok lesznek cipelni ilyen melegben a felszerelést. És az örökké ideges Schmidt megpendítette, hogy mi lenne, ha ők is megadnák magukat a foglyoknak... Erről azonban szó sem lehetett.

Különben kényelmes séta lett volna az egész! Nem is szólva arról, hogy később Jörgens megemlített egy nótát, amit természetesen csak az öreg Donald ismert. Ezek az emberek hozzászoktak, hogy fegyveresen, menetfelszerelésben kutyagolnak a Szaharában, tehát bármilyen hőség is volt, a pokoli kényelem vidámmá tette őket. Mert bármilyen nehéz is a kápán lógó fegyver, Schmidt és Klausner álmodni sem szoktak olyat, hogy lovon is léptethetnek a sivatagban.

Elöl ment az óriás, ősz Donald, mintha márványból volna, és harsogta a dalt, amelynek a második szólamát Jörgens énekelte, és amelynek harmadik szólamáról bebeszélte Trovacsek, hogy ő tercel, de ez csak addig tartott, amíg Donald torkon nem ragadta.

– Könnyű egy megkötözött, védtelen Trovacsekkel! – méltatlankodott a kis köpcös, aki muzikalitására igen büszke volt. Hozott is egy kis kürtöt valahonnan, és nagyon lehangolta az általános tiltakozás, sőt a testi fenyítés kilátásba helyezése arra az esetre, ha a kürtöt használatba venné.

Lassan elkerülték a vasúti gócpontot, és feltűnt a távolban az oázis.

– Két óra út – vélte Schmidt. Komótosan haladtak. Egy kisebb oázist ők is elintéznék, ha kell. Mert nyolc ember már sokat számít.

Ez idő tájt Trovacseken idegrohamszerű szemtelenség vett erőt, mert kijelentette, hogy a szökevények testvérek, egy szív, egy sors, mondotta, tehát felváltva használják a csendőrlovakat.

Amit Schmidt erre felelt, az részleteiben sem közölhető.

De Klausner is üvöltött:

– Nem elég, hogy térdrel köll már a lovakat noszogatni a sok holmi miatt? Talán dobod ki az öreg Manuelt a kocsiból, és feküdj oda!

– Azért még nem kell kidobni őt, úgy hiszem, elférünk – vélte Trovacsek. – Fogadjunk!

Senki sem fogadott vele, mindössze felajánlották, hogy a melegre való tekintettel elveszik tőle a szintezóbádogot. Az ilyen szerszámot nehéz cipelni. Trovacsek valamit dörmögött a szökött légionisták keserű sorsáról, amit egy Trovacsek megadással visel.

– Miért szöktetek meg? – kérdezte Gorcsev Trovacseket. – Nem olyan fiúk vagytok, akiknél egy pár rongyos év számít.

– Egy Trovacsek nem azért áll be a légióba, hogy aztán elszökjön, mert nem állja a sarat, vagyis a port. De hát „megjelölt emberek” voltunk. Az őrmester miatt – mondta a köpcös –, akit többen is figyelmeztettünk, hogy ne portyázzék velünk a szakadékban, utóvéd nélkül. Ha szembe támadnak, akkor mögöttünk egy géppuskával egérfogóba csalhatnak, mert szűk a bemenet. De ő csak azt mondja, ne pofázzunk, húsz éve szolgál itt a Szaharában.

– No, hát aztán úgy lett... – folytatta Jörgens. – És ha egyszer úgy lett, hogy százan fűbe haraptak, ami nincs is a Szaharában, akkor egy Trovacsek azt megmondja, ha bizottság kérdezi. Sajnos, nem vagyok egy Trovacsek – mondta búsan a svéd kántor –, de én is csak kimondtam az igazat az őrmesterről. No, aztán elment a bizottság, és Trovacsek meg én megtanultuk, hogy jobb, ha az ember nem pofázik.

– Ha újra kérdezik, hát újra mondom! – üvöltött rá a Trovacsek.

– Én is újra mondom – üvöltötte Jörgens –, de mégis jobb, ha az ember menti a bőrét. Amíg a kapitány meg a hadnagy vissza nem

jönnek a szabadságukról, a hatalmi tébolytól megveszett őrmester mellett senkinek sem biztos ott az élete.

– Én katonának szerződtem – ordította Trovacsek –, és nem sötétzárkásnak, akit csak a tevéistálló tisztítására bocsátanak szabadon!

– Mit jár a szád? – kiáltotta Schmidt. – Itt rajtad kívül egyikünk sem egy Trovacsek, és mindenki „megjelölt ember”. Azért szökünk, mert nem bírtuk a huszonnégy órás szolgálatokat, az őrsegeket és az istállópucolásokat... És mindegyikünk úgy vallott, hogy az a Szahara altiszti hagyományait sértette.

– Gyerekek! – mondta Gorcsev. – Van egy ötletem! Csináljunk mi magunk egy kis haditörvényszéket. Igenis, mindenki, aki közénk áll, mondja el, hogy miért jött, mit tettek vele előzőleg a légióban, hogy ezt majd fel tudjuk mutatni, ha elfognak bennünket. Szerintem Afrikában olyan a helyzet, hogy még egy Trovacseket is elfoghatnak.

– Kötve hiszem! – és úgy is volt, mert éppen megkötözve állt ott. Gorcsev nagyképműen elővett egy hatalmas, vastag könyvet. A raktár részére szólt.

– Ebben akarta megírni Sába az élményeit – mondta, mert Sába messze volt és összekötözve –, de egye fene, írja az élményeit a vörös zsoldkönyvbe. Én ide beírom, hogy mi történt velünk, mielőtt idejöttünk, és azt is, hogy mi történt mindenkivel...

– Még egy Trovacsekkal is – dünnyögte Donald. – Gorcsev ötletét jónak tartom.

Minden egyes esetről jegyzőkönyvet vettek fel a fekete, vastag raktári könyvbe, és ezt Gorcsev eltette. Sába viszont külön írta a jegyzeteit, a piros kincstári zsoldelszámolási füzetbe. Manuel állapota a lombokkal védett taligán örvendetesen javult.

Délután elérték a Sangha oázist. Az oázis sajnos kissé mozgalmasnak bizonyult.

Ugyanis nagygyakorlatok folytak. A gyarmati hadsereg manővereibe ilyenkor belevonják a franciabarát portyázó arabokat. Európai legénység nem utánozhatja a bennszülöttek

harcmodorát, hát igénybe veszik a partizánokat. Ezeket minden jó francia utálja, mivel saját fajtájuk ellen hadakoznak, és sarcolják, rabolják őket. De hát kellene a gyarmati helyőrség létszámához.

Éppen egy ilyen szabadcsapat vonult át előttük, a különben csendes oázison. A főcsapat néhány embere részegen hevert a postán, mert éppen e helyütt kerekedett kedvük egy kis dorbézolásra.

Egy zöld turbános marabu – „doktor, szent ember és varázsló”, akinek konjunktúrát jelent a hadgyakorlat forgalma, az oázis közepén imákat mormol, trachomásokat gyógyít, orvosságokat árul, és nem hiányzik kosarából az eleven cégér sem, egy kígyó – amint megpillantotta a legionáriusokat a csendőrök nyergéhez pányvázva, rájuk mutatott, és eltorzult arccal rikácsolta:

– Szökevény rumi kutyák! Már ég a gyehenna, a Sátán vár rátok!

Gorcsev mintegy társalogva odavetette, hogy ne járassa a száját, és egy tepsi forró kuszkuszt oly ügyesen pöccintett meg cipőorral, hogy az egyenesen a varázsló képébe repült.

A marabu ordított, és a zöld turbán beszennyezése miatt felháborodott törzs kis híján agyonverte a foglyokat. Ám a próféta inzultált fia sírva és üvöltve visszatartotta őket.

No és a két csendőr ágaskodó lova.

– Állj! Ezek a kutyák egy zöld turbános igazhívőt bántottak! Vakon bolyonganak majd a sivatagban, rüh lepi a bőrüket, és legyen átkozott minden igazhívő, aki jobban akarja sújtani őket Allahnál!

A nép erre elkotródott. A csendőrök körülnéztek élelemért, és túszoikat vittek magukkal.

A marabu vad átkokat hintett feléjük.

Gorcsev türelemmel végighallgatta, azután így szólt hozzá:

– Hogy hívják?

– Ibn Abu ben Latif Igamar el Mandur Gosrah Natif Gurin Hagomar...

Gorcsev Sábára nézett, és vállat vont:

– Képzem, amikor ennek a szökött legionáriusnak azt mondták a gyakorlótéren, hogy Abu ben Latif Mandur Hagomar... jobbra át! Abban a gazember Borodinban sohasem lett volna ennyi udvariasság egy katonával szemben.

– Allah bolondsággal vert meg – kiáltott a zöld turbános marabu –, hogy ostoba szókkal...

– Ezeket most már hagyja – intette le idegesen Gorcsev. – Egy marabut könnyen meglincselnek, ha két bemélyedés látszik az orra tövén, a szemüveg nyomán, és aki a zöld turbánt hordja, az a próféta törvényei szerint disznóhúst és alkoholt sohasem élvezhet, ön pedig egészbe véve egy disznó, mert az oázis légkörét teljesen elrontja rumszagú leheletével. Csodálom, hogy nem veszik észre a bennszülöttek. Hogy hívják?

A Marabu bágyadtan mondta:

– Ibn Abu ben...

– Csak nem akarja újra felmondani a verset? – kiáltotta Sába és Gorcsev.

– Figyelmeztetem – mondta Donald erélyesen –, magát ne hívják úgy, hogy nekünk a bemutatkozás miatt itt kelljen bevárni az esős évszakot.

– Pullover vagyok – vallotta megtörten a marabu. – Pullover Márk, feltaláló. Azt hittem, hogy jól alakítom a mohamedán főmufti szerepét. Még kígyóm is van. Egy marabu hatalmát érzem, ha illetéktelenül is! Nem félek a viperától!

– Akkor miért egy ilyen vacak vízisiklót cipel magával – kérdezte Gorcsev –, amitől sárfüldő öregasszonyok sem félnek már? Azt különben egész jól tette, hogy nem hagyott meglincselni bennünket.

A kígyó valóban nem tartozott a mérges fajtához.

– Vigye azt a dögöt, ha egy Trovacsek mellett áll.

Nem folytathatta, mivel megjelent két csendőr és velük együtt sok arab. Igazi csendőrök!... Kezdték kínos lenni az ügy.

– No, gazemberek – mondta az egyik –, velünk jöttök a legközelebbi hadtápig.

– Nekünk már van kísérőnk – felelte a Királynő.
– Ne jártasd a szád! – és belerúgott. – Tán te dirigálsz itt? Észak felé a mi körzetünk következik, tehát átvettünk benneteket. Lóduljatok!
– Hiába! Úgy látszik a szerencse konokul ellenünk van...
Az új csendőrök vitték a három foglyot, Manuelt a targoncán hagyták.
A foglyok újra a porban kutyaagoltak, megkötözve, és csak a távoli homokdombok kecsegtettek némi árnyékkal.
Vagy másfél óra múltán elérték a hullámos kanyart, és a csendőrök úgy kerültek velük, hogy derékszögben folytassák az utat, e magas dombok árnyékában.
Ekkor csoda történt.
Mikor az oázis elnyelte a fordulót, az egyik csendőr odajött hozzájuk, és elvágta a köteleiket:
– Gyújtsatok rá – mondta vigyorogva –, én Ditrich vagyok és ez itt a barátom, egy Marion nevű olasz.
Most ők hápogtak meglepetten.
Hihetetlen! Ez a két csendőr is szökevény!
– Ilyen még nem volt! – mondta az olasz vidáman. – Hemzseg mindenütt a szökött legionárius. Lassanként többen lesznek, mint az állománybeliek.
– Az a zöld turbános egy jópofa – mondta Donald.
Mint az északra húzó vándormadarak, rajokban menekültek a katonák.
– Pullover próféta hozzátok tartozik? – kérdezte Trovacsek.
– De mennyire. Nagyszerű fiú. Itt fogjuk bevárni – felelte Marion.
– Miféle feltaláló az?
– Pontosan mi sem tudjuk, Kétségtelen, hogy feltaláló. Minden helyzetben feltalálja magát.
– Merre maradt a mi két kísérőnk? – kérdezte Sába. – Rongárból jöttünk, „csendőrökkel”.
Ditrich és Marion röhögtek.

– A posta mögött jól fejbe vágtuk őket. Suhi-bruhi, kettőt jól odamérve, a nyakszirt tájára... Azután uzsgyi, le a ruhát róluk, be velük az árokba, és kész.

– Az ő ruháikban jöttünk értetek... mit néztek?

Szent atyám!

Ezek azt hitték, hogy Schmidt és Kalusner igazi csendőrök! És elbántak a két „kollégával”!

– Hülyék! – üvöltött Gorcsev. – Azonnal visszamegyünk! Azok éppolyan légionisták, mint mi.

– Egy Trovacsek nem hagyja cserben a társait!

De mégsem indultak, mivel távolról, tevén nyargalva, feltűnt egy zöld turbános egyén, burnuszban. Ez csak a próféta lehet. Meghallgatják előbb, tán hírt hoz a kettőről.

Vesztettül nyargal!

Uram Atyám!

De hiszen ez Schmidt! Rettenetesen összevert, vérző arccal, lihegve ugrott le a tevéről, és a két megdöbbent csendőrre üvöltött:

– Hülyék! Miért hittétek azt, hogy erre valódi csendőr is jár?

Öt száj maradt tátva, mintha vezényszóra tennék.

Hihetetlenül ellátták a baját, az kétségtelen. Egész lila meg zöld volt. Elmondta, hogy a dorbézoló partizánoktól Klausner szerzett ruhát és tevét, de a tevé a gazdájához van idomítva és folyton kirúg.

– Mi ketten – magyarázta Ditrich, az egyik újabb csendőr – a portyázók után mentünk. Éjszaka, két magányos beduinról szedtük le a ruhát. Itt most beleütköztünk a portyázók között két csendőrbe. Hát senki se veheti rossznéven tőlünk, hogy fejbe vágtuk őket – mondta Schmidtnek úgy, mint akit érzékenységében mélyen megsértettek.

– De miért van rajtad zöld turbán? Hol hagytad a marabut? – kérdezte Marion.

– Suhi neki! – mondta elégedetten és vérző szájjal Schmidt. – Én lecsaptam a fejére az oldalfegyverrel, Klausner páros lábbal

hasba rúgta, hogy a teveúsztatóba repült és...

Teljes lett a fejetlenség!

Kérdezték és vádolták egymást. Össze-vissza kiabáltak!

Rohamként rántottak egymásra, Trovacsek és Donald megakadályozták Ditrichet, hogy leszúrja Schmidtet, Gorcsev és Sába Schmidt mellén térdeltek, és Jörgens kijelentette, hogy ez hallatlan.

Kis híján újra kitört a botrány, azon az alapon, hogy a tűzoltók itt ne pofázzanak, egy Trovacsek ezt nem tűrheti. Ditrich közölte, hogy a marabu nélkül nem mozdul, mert Pullover a barátja.

Már-már vér folyt, ami ezeknél az embereknél nem ritkaság, amikor elhatározták, hogy két ember visszamegy a prófétáért, és elhozza a teveúsztatóból.

Sába és Gorcsev kijelentette (Donald, Manuel, Trovacsek és Jörgen is), hogy aki nem fogadja el őket vezetőnek, az mehet. Marion dörmögött valamit, hogy ő elfogadja, Ditrich meg nem is szólt, és a két ember nekivágott éjszaka, hogy visszamenjen Pulloverért.

A prófétát siralmas állapotban hozták el a teveúsztató mellől.

2.

Később három újabb szökevénnnyel gyarapodott a társaság. Ezek a hegy felől jöttek, az Atlasz déli nyúlványa irányából. Közben úgy-ahogy összebarátkoztak, Pullover, Ditrich, Schmidt, Klausner, Sába, Gorcsev, sőt Manuel is valamennyiükkel az öszvérkordélyban, őriztetve utolsó útján azt a kis egészségét, ami megmaradt, elsősorban Gorcsev megható, gondos ápolása következtében.

Állandóan figyelte, gondozta Manuelt, és az általában szomorúan, mélységes szeretettel nézte.

Az Ulgai híd táján jártak, amikor feltűnt egy vasúti pályaőr. Apró ember volt, egy jókora kecskén léptetett, kezében tokos zászló volt, orrán szemüveg és egy rettenetes bibircsók.

– Halló! – szólította meg Gorcsev. – Honnan?

Ez egy dühös ember volt.

– Maguk is szöktek! Most elmondjam? Hát hülyének néz? Miért?

Az apró ember tehát valahol leütött egy vasúti baktert. Emiatt később el kellett bújni a szembejövő karavánok előtt, mivel egy pályaőr igen feltűnően tarkította volna a csapatot.

Nemsokára – rettentő szomorúságára – a kecskét szerencsétlenség érte, miáltal az kimúlt. Nekifutott fejjel valami fatönknek. A kis pályaőr sohasem tudta meg, hogy a fatönk, melynek a boldogtalan pára nekifutott, egy Klausner nevű mézárósnak a kezében volt, és nem is a kecske futott, hanem a fatönk.

– Egy Trovacsek ezt nem tenné! – szólt a köpcös. De botrány lett, amikor e jelszóval meg akarták tagadni a húsadagját.

– Hohó! Az a gyilkosságra vonatkozott, és nem a kecske pecsenyéjére!

Szóval megették a kecskét. Mivel élelem igen kevés volt, és sehol oázis, később még megették az egyik tevét is. Ez úgy kezdődött, hogy Pullover próféta szerint az állat rakoncátlan, kirúg, és aki nem vigyáz, azt megharapja.

Egy ilyen elvetemedett állatot legokosabb még idejében elfogyasztani. Úgy is lett.

Hát furcsa. Furcsa tevét enni. De végül is nem rossz a húsa, mondogatták egymásnak kevés meggyőződéssel. Azért, mikor a második teve is rakoncátlankodott, ő is követte megboldogult társát. Miután elfogyott, és a nagyétkű Schmidt a néhai állat nyergét fixírozta mélabús tépelődéssel, nem sok hiányzott ahhoz sem, hogy azt is ízletesnek találják.

Már második napja nem ettek. Ditrich megjegyezte, hogy ez az öszvér is – amelyik a kordélyt húzta – teljesen rakoncátlan, és Klausner közölte Mariannal, hogy a bestia éjszaka meg akarta harapni. Pullover próféta megrendülten vizsgálta Klausner karját, és baráti aggodalomtól áthatva hangoztatta, hogy Klausner vére az égre kiált! Valamit tenni kell, mert lehet, hogy az öszvér veszett!

Sába osztotta Pullover véleményét abban, hogy tegyenek valamit a veszettség ellen, és javasolta, hogy tüzes vassal égessék ki Klausner sebet. Erre nem találták a sebet! Beforrt!

Viszont Gorcsev közölte, hogy az öszvért nem ehetik meg. Azután magában morgott, hogy ez a Pullover teljesen rakoncátlan, és éjszaka mintha beleharapott volna, legfőbb ideje, hogy ennek az állapotnak véget vessenek. Ezért Gorcsevet majdnem meglincselték, és a sorsüldözött feltaláló reggelig nem hunyta le a szemét, és kezében két töltött revolverrel várta a hajnalt.

Az öszvér magaviseletéről többé nem esett szó.

Másnap este rendkívül éhesek voltak, és távol néhány duár tűnt fel. Ott valószínűleg egy portyázó törzs tanyázik. Klausner, Sába és Pullover elhatározták, hogy kikémelelik őket. Jó ideig kúsztak, amikor a közelben egy jámbor négylábú árnya tűnt fel.

– Egy birka... – súgta Klausner, a szakértő, és Pullover, aki nemrég még próféta volt, így a sötétben is látott, helyeselte a megállapítást.

Sába nem helyeselte.

– Ha van is birkájuk, hogy a fenébe csavarogna el ennyire?

– Azt hiszed, hogy ezek az arabok iskolázott mezőgazdák? És kitől féltsek? Ki a fene lopna itt a Szaharában?

– Például mi – felelte Pullover...

Annyi bizonyos volt, hogy ez a négylábú nem iszkol sántító ügetéssel, mint a hiénák, nem domború a háta, mint a sakálnak, ez mégis csak valami elsétált borjúféle.

– Nálam van durung – mondta Klausner feleslegesen, mert az éjjel-nappal vele volt.

– Becserkészem. Illik, hogy az embernek egy kis vadászkalandja is legyen a Szaharában.

Pullover egy rutinos tolvaj észjárásával súgta:

– A bőrit azonnal szedd le. Nem tudják bizonyítani, ha a törzs jelzése nincs rajta.

Klausner elkészült. A sátrak környékén egy teremtetett lelket sem látott. Ezek alszanak, és az őr valahol távolabb lehet. Alig hallható nyikkanás hangzott fel... és csend.

– Becserkészte... – súgta Abu ben Pullover megilletődötten, és nagyokat nyelt. – Eláll ez a bestia, amíg innen a többiekhez visszük? Úgy értem megsütjük egy domb mögött, hogy ne bajlódjanak a fiúk, és ne kelljen annyit cipelni. Megesszük a részünket itt, azután nekik is viszünk...

– Csak hadd bajlódjanak vele ők is – dünnyögte Sába.

– No jó, én csak mondom...

Végre megérkezett Klausner a lenyúzott állattal.

– Bárány... – súgta. A bőrét, farkát, fejét eltávolították, és sietve visszatértek a táborba. Nyomban megsütötték és megették. Ízlett mindenkinek. Fiatal bárány lehetett.

Reggel azután látják, hogy a sátrak egy részét felszedik, és kerékre szerelik!

A mindenségit! Ezek katonák voltak. Mennek északra, vöröskeresztes kocsikkal. Egy teljes egészségügyi osztag, tíz szekérrel! Az egyik szekérnek kiesett valamelyik kerékagya, és négy szanitéc hosszasan piszmogott vele. Az ördög nem tudja elvinni őket? Már két és fél órája vacakolnak ott.

– Odamegyünk! – mondta Sába. – Elegen vagyunk fegyverrel, ha akadékoskodnak. A többi már messze lehet.

– Helyes! – csatlakozott Gorcsev. – Pullover próféta itt marad Manuelnél, de ha visszajövünk, és csak a kisujját is megette a betegnek, összeverem.

Egy ősz vöröskeresztes, hatalmas orral, két újonc társaságában emelgette a kocsit. És figyelték közben az alakulatot. Csendőrök és legionáriusok alkották, nem szólva a közös ponyvájukat viselő sziámi ikrekről.

– Hé! – ordította Ditrich, aki elsőrangúan alakította a csendőrt. – Mi baj van?

– Kiesett egy kerékagya.

- De maguknak csak megvan az agyuk, hogy ilyesmiért ne álldogáljanak órákig a Szaharában?

A bronz arcú, nagyorrú, köpött a pipája mellől.

- Maga tán itt katonáknak akar parancsolgatni?

- Már a szanitéc is katona?

Régi kebelbeli villongás ez a gyarmati hadseregben. A szanitéceknek és a konyhaosztagoknak köztudottan rendkívül fontos a működése, de sajna nem örvendenek kellő megbecsülésnek. Viszont az arab csendőr, akinek csak bennszülött vagy katonaszökevény felett van hatalma, örömmel tapasztalja, hogy ő is lenézhet valakit. Ditrich tehát elsőrangúan alakított. Gorcsev most odalépett a szekérhez, lehajolt, itt egyet forgatott, ott kicsit nyomott, néhányat kalapált, és felemelkedett.

- Na, mehetünk, öregem! Megcsináltam! Csoda, hogy maguk nem tudtak elkészülni vele.

- De mi ellenkező irányba megyünk - szólt zavartan a fiatalabb.

- Mi is. Majd kísérik magukat.

A szanitéc mogorván végigmérte.

- Merrefelé?

- Nem tudjuk.

- Az más. Mert éppen arra tartottunk volna. Van pénzük?

Gorcsev legyintett.

- Éppen azért kerestünk szekeret. Nem bírjuk cipelni. Maguknak mije van? Mert éhesek vagyunk.

- Semmi baj! Akad itt annyi géz meg kربول, amennyi csak kell. Meg egy egész láda használati utasítás, hogy a fertőtlenítéshez érkező vöröskeresztéseket agyonverni tilos és életveszélyes. Ha mást is szoktak enni, akkor baj van.

Sajnos, amikor átvizsgálták a kocsit, rájöttek, hogy akad ott más is. Két beteg - szerencsére szimulánsok - húzódott meg ruha nélkül a kocsi mélyén. Ruhájuk és felszerelésük egy másik kocsiban maradt, és egyelőre sátorponyvába burkolózva csatlakoztak a szökevény csoporthoz. A leghatározottabban kijelentették, hogy ők nem hajlandók felöltözni, mert ezáltal

szökevényekké válnak. Ebből az álláspontjukból később sem engedtek.

– Mi nem szöktünk – mondták –, csak az erőszaknak engedtünk.

Azért mégis csak nekikászálódtak. A ponyvás szekér, az öszvérkordély, a katonák, pompásan ellátva karbolla és felvilágosító röplapokkal, továbbá gézzel és mélabúval.

– Csak még előbb várjanak – mondta a nagyorrú szanitéc, akit egyébként Bagronnak hívtak. – Hozom Theofilt.

– Kit?

– A legjobb barátomat. Már tegnap tudtam, hogy elszökünk, és nem akartam továbbmenni, hát elhajtottam a tábortól, hogy itt felejtsek. – és nagyot kiáltott... – Theofil!

– Ki az a Theofil?

– Vörös keresztet kutya. Itt kószált éjszaka a tábor körül. Hol a csodába lehet...

Az egész társaság igen merev arccal, sápadtan, egymástól elfordulva, a szélrózsa minden irányába bámult. Némelyik gyors lélegzetet vett, és Pullover prófétának megroggyant a térde.

Valaki le akarta löni Klausnert.

Közben visszatért az ősz állatbarát, dúltan, kezében egy nyakörvvel.

– Theofil!... Szegény... Mi van magukkal?

A társaság tagjai a nyakörv láttán jobbra-balra elszéledtek. Klausner ottmaradt, és tenyerébe hajtotta a fejét.

Végül mégiscsak elindultak. Később a lovakat hajtó ősz egészségügyis azt mondta Gorcsevnek:

– Azért nézzen hátra, talán majd látja valahol...

– Nem akarom látni! Siessünk! – ordította Gorcsev.

Az öreg szanitéc nem értette, hogy miért ránt bajonettet Pullover a feltaláló Gorcsevre, mikor ez később, mintha szendvicset készítené, átnyújtja neki egy szelet kenyéren, a nyakörvet.

Általában ezek mindig vihognak, ha ő könnyes szemmel mondogatja: „Szegény Theofil, szegény Theofil...”

Mi van ezen röhögni való?

És lassan elmosódott a furcsa menet egy távoli szürke porgömbben, amely észak felé gördült, és nem túlzás, ha azt mondjuk, olyan volt, mint a lavina, amely kis hógombócból, ahogy itt is, ott is magára szedi a pelyheket, egyszerre hatalmas és félelmetes lesz.

Mars el Kebir előtt jöttek a postások.

Kilencen voltak, porlepte, vidám egyének, valamennyien levélhordó oldaltáskával, mint akik szeretnék elhíttetni, hogy így poroszkálnak a Szahara egyik végétől a másikig, miközben itt is, ott is bekopogtatnak az oázisokban: „Jó napot, levelet hoztam Kabil Musztafa kecsketulajdonos úrnak, Szahara, Bunguz oázis.” Aztán fütyörészve tovább Egyiptomig, és ott megint bekopognak valakihez egy képeslappal, melyben a rabló sejket üdvözli távoli rokona.

Félvállról függő táskával oly gondtalanul ballagtak, mint bizonyos külterületi levélhordók, akik derűsek mindig, mert a fölszintes házak táján megkíméli a térdüket a reuma. Négy hasonló levélhordó, hasonló jókedvvel követte őket.

Először megörültek egymásnak. Mindegyik azt hitte, hogy a másiknál ennivaló is van.

Azután együtt szomorkodtak.

A géz, a kربول és a röpiratok megértő társaságra leltek a levélhordók táskájában kézbesíttelenül maradt kilenc altiszti revolverrel, a hozzá való töltények társaságában. A levélhordók vidám vezetője különben dr. Haagebeck Ervin svéd orvos volt, aki néhány revolver társaságában főművét is magával cipelte – ezért jött Afrikába, ezért állt be a légióba –, egy vöröskeresztes eljárásról írt hosszabb tanulmányt: „Szanitécek a háborús sebészet profilaxisában”. Ez volt a címe.

Nyomban hozzákezdett, hogy ha már ilyen szépen összejöttek a sivatagban, úgy ezt a mindössze kétszáz oldalas munkáját felolvassa, mert szerinte hihetetlenül fontos, hogy a szanitécek a

sebesülteket hogyan részesítsék elsősegélyben, az előrelátható műtét szempontjából.

Néhány szót figyelmesen hallgattak. Azután Klausner felemelte a dorongot...

És Haagebeck felnézett rá, de a további részek felolvasásáról nem esett többé szó.

Annál több szó esett új szökevényekről.